



## The Impact of Covid-19 Pandemic on Customers' Decision for Using Informal Loan Services: Evidence of Luangprabang Municipality

Thanousin INSOMPHORN<sup>1</sup>, Chahue YANGSANXAY<sup>2</sup> and bounthong PHONPHASITH<sup>2</sup>

Department of management, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University, Lao PDR

<sup>1</sup>Correspondence: Thanousin  
INSOMPHORN, Bank Of The  
Lao PDR Northern at  
Luangphabang,  
Souphanouvong University,  
Tel: +856 20 5644 8888,  
E-mail:

[roy6448888@hotmail.com](mailto:roy6448888@hotmail.com)

<sup>2</sup>Faculty of Economics and  
Tourism, Souphanouvong  
University

### Abstract

This paper aims to study 1). Study the personal factors of customers who use informal loan services; 2). Factors affecting on the decision to use informal loan services, using 173 questionnaires to collect data from informal borrowers and implied by the ordinary least square regression (OLS). The results of the analysis of personal factors of informal loan services found that the majority of service users are between 31-40 years old, accounting for 69.37%. Females account for 56.65% of all service users and married account for 94.22% with education levels below high school accounting for 34.68%, high school accounting for 34.68% and bachelor's or higher accounting for 30.64%. Also, 75.14% of offline loan service users have irregular or daily incomes, especially workers and retailers. While as the results of the factors affecting on decision to use informal loan services, only the Covid-19 variable and the policy variable have a statistically significant level with a significance level of 0.01 and 0.05, respectively. The results of this research indicated that there is only one variable that has the same results as the studies of previous researchers, especially the policy variable in lending. The income and interest rate variables do not effect on customers' decision. Therefore, this issue will continue to be studied. In order to make the research more clearly, the next researchers should use the Factor Component Analysis model, to see which factors are the real determinants. Because the model in this paper is based on variables that existing in theories, it cannot test whether this situation occur in Laos or not. Otherwise, Logistics models can be used to find out the probability of each factor. This study, the data used in the analysis are in the form of Likert Scale, so it can specify only whether there is an effect or not.

**Keywords:** *Informal Loan, Service Quality, Customers' Decision*

### Article Info:

Submitted: Nov 17, 2022

Revised: Mar 07, 2023

Accepted: Mar 15, 2023

## 1. ພາກສະໜີ

ສະພາບການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ທຸກຂະແໜງການ (World Bank, 2020). ຈາກມາດຕະການຂອງລັດຖະບານປະເທດຕ່າງໆ ວ່າດ້ວຍການງົດເດີນທາງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ທຸລະກິດໂຮງແຮມ, ບ້ານຝັກ, ຮ້ອນອາຫານ, ຕະຫຼອດສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຕ່າງໆ ເຮັດໃຫ້ເກີດກາສູນເສຍລາຍໄດ້ ແລະສົ່ງຜົນໃຫ້ຜູ້ປະກອບການທີ່ມີລາຍໄດ້ສູງຈຳນວນນຶ່ງໄດ້ຫັນໄປເຮັດທຸລະກິດປ່ອຍເງິນກຸ້ນອກລະບົບ, ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນລູກຄ້າຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ນ້ອຍກໍ່ຫັນໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ້ນອກລະບົບເຊັ່ນກັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກຸ່ມລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ບໍລິໂພກທີ່ມີລາຍໄດ້ຕ່ຳ ແລະມີບັນຫາການຄ້າຊຳລະໜີ້ກັບສະຖາບັນການເງິນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວທຸລະກິດ ຫຼື ຜູ້ປະກອບການທີ່ປ່ອຍເງິນກຸ້ນອກລະບົບນັ້ນຈະມີການຄິດໄລ່ອັດຕາດອກເບ້ຍສູງກວ່າທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໄວ້, ແຕ່ການກູ້ເງິນນອກລະບົບນັ້ນໃຊ້ເວລານ້ອຍ, ມີຂັ້ນຕອນທີ່ຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ຊັບຊ້ອນເຮັດໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການອັນຮີບດ່ວນຂອງຜູ້ກູ້ຢືມໄດ້ (Sauser, 2005; Frese, 2000; Harris & Gibson, 2006). ນອກນັ້ນ, ໃນບາງຄັ້ງບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນ ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວມັນຈຶ່ງສາມາດດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຈາກຜູ້ທີ່ຂາດແຄນເງິນອອກທີ່ຈະໃຊ້ຈ່າຍໃນຍາມສຸກເສີນໄດ້. ແຕ່ໃຫຍ່ກັບກັນ, ຖ້າຜູ້ກູ້ຢືມຫາກບໍ່ສາມາດຊຳລະໜີ້ໄດ້ແລ້ວມັນອາດຈະມີບັນຫາສັງຄົມຫຼາຍຢ່າງຕາມມາ. ຈາກສະພາບການຂອງເສດຖະກິດທີ່ເປັນຢູ່ໃນປັດຈຸບັນຂອງປະເທດເຮົາທີ່ມີບັນຫາການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງລາຄາສິນຄ້າອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ ມັນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມບໍ່ສົມດຸນລຫວ່າງລາຍໄດ້ແລະລາຍຈ່າຍ ຫຼື ລາຍໄດ້ບໍ່ພຽງພໍກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນຊີວິດປະຈຳວັນ.

ບັນຫາການກູ້ເງິນນອກລະບົບເປັນບັນຫາທີ່ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ກຳລັງພັດທະນາທັງຫຼາຍມັກປະເຊີນຢູ່ອັນເນື່ອງມາຈາກຄວາມບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງການບໍລິການທາງດ້ານເງິນຂອງສະຖາບັນການເງິນທີ່ເປັນທະນາຄານ ແລະ ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ. ສຳລັບປະເທດລາວຂອງພວກເຮົາແລ້ວບັນຫາໜີ້ນອກລະບົບກໍ່ເປັນບັນຫາ

ນຶ່ງທີ່ຍັງແກ້ບໍ່ຕົກແລະມີການແຜ່ຫຼາຍ ເຖິງແມ່ນວ່າລັດຖະບານຈະໄດ້ກຳນົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍມາຄວບຄຸມກໍ່ຕາມ, ບວກກັບສະພາບການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ແລະ ການອ່ອນຄ່າຂອງເງິນກົບທຽບກັບສູນເງິນໂດລາ, ບາດ ແລະ ຢວນ ແລ້ວຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະຖານະພາບທາງດ້ານການເງິນຂອງປະຊາຊົນແລະຜູ້ປະກອບການຢ່າງໜັກໜ່ວງ (T. Aquilante, et al, 2022). ຜົນດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຈຳນວນນຶ່ງໄດ້ຫັນມາປ່ອຍເງິນກຸ້ນອກລະບົບໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ສູງ ແລະ ມີຖານະທາງດ້ານການເງິນທີ່ດີນັ້ນກໍ່ລັງຫັນມາອາໄສການເກງກຳໄລຈາກການປ່ອຍເງິນກຸ້ນອກລະບົບ ເພາະມັນມີອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ສູງ. ການທີ່ປະຊາຊົນ ຫຼື ລູກຄ້າໄປເຝິງເງິນກຸ້ນອກລະບົບຫຼາຍຂຶ້ນນັ້ນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດບັນຫາໜີ້ນອກລະບົບຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ອາດກະທົບຕໍ່ພາບລວມຂອງເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດໄດ້ (Jinda, 2017) ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວບັນຫາການກໍ່ໜີ້ນອກລະບົບ ຫຼື ການຕັດສິນໃຈກູ້ເງິນນອກລະບົບນັ້ນຈະເກີດຂຶ້ນກັບບຸກຄົນທີ່ທຸກຫຍາກແລະມີລາຍໄດ້ຕ່ຳ.

ຈາກເຫດຜົນດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງ ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ແມ່ນເພື່ອ 1) ສຶກສາປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນຂອງລູກຄ້າທີ່ໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ້ນອກລະບົບ ແລະ 2) ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ້ນອກລະບົບຂອງລູກຄ້າ.

## 2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການສຶກສາ

### 2.1 ວິທີການສຸມຕົວຢ່າງ

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ຜູ້ສຶກສາແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນປະຖົມມະພູມໂດຍການໃຊ້ແບບສອບເປັນເຄື່ອງມືໃນການເກັບລວບລວມຂໍ້ມູນ. ເນື່ອງຈາກບໍ່ຮູ້ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ແນ່ນອນຜູ້ວິໄຈຈຶ່ງໄດ້ໃຊ້ວິທີການສຸມຕົວຢ່າງຂອງ Cochran (1997) ໂດຍມີສູດການຄຳນວນດັ່ງນີ້:

$$n = \frac{P(1 - P)Z^2}{e^2}$$

ເຊິ່ງ  $n$ : ຂະໜາດຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການ

$P$ : ສັດສ່ວນປະຊາກອນທີ່ຜູ້ວິໄຈກຳນົດ. ເຊິ່ງໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ຜູ້ວິໄຈໄດ້ກຳນົດ  $P = 15\%$

$Z$ : ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທີ່ຜູ້ວິໄຈກຳນົດ. ທີ່ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95% ຄ່າ  $Z = 1.96$

$e$ : ຄວາມຂາດເຄື່ອນຈາກການສຸມຕົວຢ່າງ. ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ກຳນົດໃຫ້  $e = 0.05$

ຈາກສູດການຄຳນວນຂ້າງເທິງເຮົາໄດ້  $n = 195.92 \approx 196$  ສະບັບ. ຜູ້ວິໄຈໄດ້ມີການແຈກແບບສອບຖາມແຕ່ວັນທີ 10 ກຸມພາ - 30 ມີນາ 2021, ແຕ່ໃນການລວບລວມນັ້ນສາມາດເກັບລວບລວມມາໄດ້ແຕ່ 173 ສະບັບ. ສະນັ້ນ, ຜູ້ວິໄຈຈຶ່ງໄດ້ໃຊ້  $n = 173$  ເພື່ອມາເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນ.

## 2.2 ວິທີແຈກແບບສອບຖາມ

$$DIL = \beta_0 + \beta_1 Cov + \beta_2 LnY + \beta_3 Ed + \beta_4 IR + \beta_5 SQ + \beta_6 LP + \beta_7 Ad + \varepsilon_t$$

$DIL$ : ການຕັດສິນໃຈໃຊ້ບໍລິການຂອງລູກຄ້າ ເຊິ່ງວັດໄດ້ມາຈາກຄ່າສະເລ່ຍຂອງລະດັບປັດໄຈທີ່ດຶງດູດໃຫ້ໄປໃຊ້ບໍລິການ.

$Cov$ : ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ທີ່ເຮັດໃຫ້ລູກຄ້າເຂົ້າໄປກູ້ເງິນນອກລະບົບ ເຊິ່ງລູກຄ້າມາໝັ້ນທີ່ນີ້ປະກອບດ້ວຍປະຊາຊົນ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ພໍ່ຄ້າຊາວຂາຍຕ່າງໆ.

$LnY$ : ໂລກາລິດຂອງລາຍໄດ້ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

$Ed$ : ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

$IR$ : ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ

$SQ$ : ຄຸນະພາບການໃຫ້ບໍລິການຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຄວາມໄວໃນການໃຫ້ບໍລິການ, ການເຂົ້າເຖິງຫຼາຍຂອງລູກຄ້າ, ການຮັບຟັງຄວາມຄິດເຫັນ ແລະການຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ ແລະການມີມະນຸດສຳພັນທີ່ດີກັບລູກຄ້າ.

$LP$ : ນະໂຍບາຍຕ່າງໆຂອງຜູ້ປະກອບການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍເລື່ອງດອກເບ້ຍຄ່າງຊຳລະ, ຫຼັກຄ່າປະກັນມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນ, ເງື່ອນໄຂໃນການກູ້ຢືມຫຼາຍ, ໃຫ້ສິນເຊື່ອທຸກປະເພດ.

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການລວບລວມຂໍ້ມູນໄດ້ແກ່ແບບສອບຖາມ ແຕ່ເນື່ອງຈາກຜູ້ວິໄຈບໍ່ຮູ້ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ແນ່ນອນວ່າມີຈຳນວນເທົ່າໃດ ຈຶ່ງໄດ້ເລືອກໃຊ້ວິທີການສຸມຕົວຢ່າງແບບສະເພາະເຈາະຈົງ ເຊິ່ງເປັນວິທີການເລືອກກຸ່ມຕົວຢ່າງໂດຍບໍ່ໃຊ້ຄວາມໝັ້ນຈະເປັນ ຄືການເລືອກແຈກແບບສອບຖາມສະເພາະກຸ່ມຜູ້ໄດ້ເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ ໃນເຂດນະຄອນຫຼວງພະບາງ.

## 2.3 ແບບຈຳລອງ

ໃນການວິເຄາະນັ້ນຜູ້ສຶກສາໄດ້ນຳໃຊ້ສົມຜົນການຖົດຖອຍແບບກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS) ເພື່ອມາທົດສອບຫາຄວາມສຳພັນຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະແລະຕົວປ່ຽນຕາມ ເຊິ່ງສາມາດຂຽນເປັນສົມຜົນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$Ad$ : ການປະຊາສຳພັນ ເຊັ່ນ: ການມີຊື່ສຽງຂອງຜູ້ໃຫ້ເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ, ຂັ້ນຕອນໃນການດຳເນີນທຸລະກຳປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້, ມີສື່ໃນການເຂົ້າເຖິງຫຼາກຫຼາຍ.

$\beta_0$ : ຄ່າສຳປະສິດຄົງທີ່

$\beta_i$ : ຄ່າສຳປະສິດຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ເຊິ່ງ  $i = 1, 2, \dots, n$

$\varepsilon_t$ : ຄ່າຂາດເຄື່ອນ

**ສົມມຸດຖານ:**

-  $\beta_1 > 0$  ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ລູກຄ້າຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບຫຼາຍຂຶ້ນເນື່ອງຈາກທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ ແລະ ມີຂັ້ນຕອນທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ.

-  $\beta_2 < 0$  ລາຍໄດ້ມີທິດທາງການຟົວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າລູກຄ້າຫາກມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈະເຮັດໃຫ້ການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບຫຼຸດລົງ. ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງວ່າ ຖ້າເຮົາປະຕິເສດສົມມຸດຖານຫຼັກ ສະແດງວ່າລາຍໄດ້ມີຜົນຕໍ່ການການຕັດສິນໃຈຂອງລູກຄ້າໃນການເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ.

-  $\beta_3 < 0$  ລະດັບການສຶກສາມີທິດທາງການຟົວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ເງິນກຸ່ນ

ນອກລະບົບ ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າລູກຄ້າມີລະດັບການສຶກສາ ທີ່ສູງຂຶ້ນນັ້ນຈະໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກມີຄວາມສາມາດໃນການວິເຄາະຄວາມເປັນໄປ ໄດ້ໃນການຊຳລະໜີ້ໄດ້ດີ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງວ່າ ຖ້າເຮົາປະຕິດ ເສດສົມມຸດຖານຫຼັກ ໝາຍຄວາມວ່າລະດັບການສຶກສາມີ ຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຂອງລູກຄ້າໃນການເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການ ເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ.

-  $\beta_4 < 0$  ອັດຕາດອກເບ້ຍມີທິດການຜົວຜັນໃນ ທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງ ຖ້າເຮົາສາມາດປະຕິດເສດສົມມຸດຖານຫຼັກ ໝາຍຄວາມວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈ, ແຕ່ໃນທາງກົງກັນ ຖ້າຍອມຮັບສົມມຸດຖານຫຼັກ ໝາຍ ຄວາມວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈ.

-  $\beta_5 > 0$  ຄຸນະພາບການໃຫ້ບໍລິການຂອງຜູ້ໃຫ້ ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບໄດ້ຄຸນະພາບເປັນຕົວດຶງດູດໃຫ້ ລູກຄ້າເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການຫຼາຍຂຶ້ນ.

-  $\beta_6 > 0$  ນະໂຍບາຍການໃຫ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນທີ່ດີ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງເຫດການ ຫຼື

ວິກິດການນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ລູກຄ້າເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການຫຼາຍ ຂຶ້ນ.

-  $\beta_7 > 0$  ການປະຊາສຳພັນທີ່ດີຈະເຮັດໃຫ້ລູກຄ້າ ຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການຫຼາຍຂຶ້ນ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງ ວ່າການປະຊາສຳພັນນັ້ນມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ ບໍລິການຂອງລູກຄ້າ.

### 3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ຜົນການວິເຄາະປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນຂອງຜູ້ໃຊ້ ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ ພົບວ່າຜູ້ໃຊ້ບໍລິການສ່ວນໃຫຍ່ ມີເກນອາຍຸລະຫວ່າງ 31-40 ປີ ກວມເອົາ 69.37%. ເພດ ຍິງກວມເອົາ 56.65% ຂອງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການທັງໝົດ ແລະ ແຕ່ງງານແລ້ວກວມເອົາ 94.22% ໂດຍມີລະດັບການສຶກ ສາໃນລະດັບທີ່ຕໍ່າກວ່າຊັ້ນສູງກວມເອົາ 34.68%, ຊັ້ນສູງ 34.68% ແລະ ປະລິນຍາຕີ ຫຼື ສູງກວ່າກວມເອົາ 30.64%. ນອກນັ້ນ, 75.14% ຂອງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບ ແມ່ນມີລາຍໄດ້ທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ຫຼື ມີລາຍລາຍເປັນລາຍວັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກຳມະກອນ ແລະ ຜູ້ຄ້າຢ່ອຍ.

ສ່ວນຜົນການວິເຄາະດ້ວຍສົມຜົນການຖົດຖອຍ ແບບກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດໄດ້ຜົນລັບດັ່ງນີ້:

$$DIL = 2.293 + 0.317Covid - 0.057LnY + 0.060Ed + 0.007IR - 0.018SQ + 0.149LP + 0.082Ad$$

(3.09)\*      (2.81)\*      (-1.32)      (1.21)      (0.81)      (-0.31)      (2.07)\*\*      (0.52)

$F = 11.85, Prob = 0.000, R^2 = 33.46, Root\ MSE = 0.48125$

ໝາຍເຫດ:\*,\*\*,\*\*\*ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01, 0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ

ຈາກຜົນການວິເຄາະນັ້ນເຮົາເຫັນວ່າມີພຽງແຕ່ຕົວ ປ່ຽນ Covid-19 ແລະ ຕົວປ່ຽນດ້ານນະໂຍບາຍເທົ່ານັ້ນທີ່ ມີໄລຍະສຳຄັນທາງສະຖິຕິ. ຄ່າສຳປະສິດຄຶງທີ່ມີໄລຍະ ສຳຄັນທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ແລະ ມີຄ່າສຳປະສິດຫຼາຍທີ່ສຸດໝາຍຄວາມວ່າ ປັດໄຈອື່ນໆມີຜົນ ກະທົບຫຼາຍກວ່າ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງວ່າ ຕໍ່ໃຫ້ບໍ່ມີວິກິດການ ຕ່າງໆລູກຄ້າກໍ່ຍັງຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນລະບົບ ຢູ່ດີ ດ້ວຍລະດັບການຕັດສິນໃຈ 2.293. ສ່ວນບັນດາຕົວ ປ່ຽນອື່ນສະຫຼະນັ້ນ ເຫັນວ່າການແຜ່ລະບາດຂອງຜະຍາດ Covid-19 ມີຜົນຕໍ່ການເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກ ລະບົບ ເນື່ອງຈາກວິກິດການດັ່ງກ່າວສົ່ງຜົນເກີດມີການຂາດ ສະພາບຄ່ອງທາງດ້ານເງິນ ບໍ່ສາມາດຫາແຫຼ່ງທຶນມາໝູນ ໄດ້. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນທາງດ້ານຄອບຄົວ ແລະ

ຕ້ອງການເງິນມາໝູນໃຊ້ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ຊີວິດ ປະຈຳວັນ ເພາະຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ຄ່າຄອງຊີບເພີ່ມ ຂຶ້ນ. ໂດຍຜົນກະທົບຈາກ Covid-19 ນັ້ນມີຄ່າສຳປະສິດ ເທົ່າກັບ 0.317 ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ ລະບາດຂອງຜະຍາດ Covid-19 ຫາກເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ລະດັບ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກ ລະບົບເພີ່ມຂຶ້ນ 0.317 ລະດັບ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ ທາງສະຖິຕິ 0.01. ສ່ວນຕົວປ່ຽນດ້ານນະໂຍບາຍຕ່າງໆຂອງ ຜູ້ປະກອບການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບນັ້ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການ ຕັດສິນໃຈເຂົ້າໃຊ້ບໍລິການເງິນກຸ່ນນອກລະບົບຂອງລູກຄ້າ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້ານະໂຍບາຍຕ່າງໆຂອງຜູ້ປະກອບຫາກສ້າງແຮງຈູງໃຈ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ລະດັບ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລູກຄ້າຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປ

ໃຊ້ບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ 0.149 ລະດັບ ຜ່ານການສອບຖາມຂໍ້ມູນຕົວຈິງນັ້ນເຫັນວ່າທາງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເງິນກູ້ແມ່ນມີນະໂຍບາຍໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດຊຳລະໜີ້ຕາມເວລາທີ່ກຳນົດໄດ້ ໂດຍມີການເລື່ອນ ຫຼື ຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາການໃນການຊຳລະໜີ້ອອກໄປ ແລະ ຖ້າເປັນລູກຄ້າທີ່ມີເຄຣດິດກ່ຽວກັບປະຫວັດການຊຳລະທີ່ດີທາງຜູ້ໃຫ້ບ່ອນກູ້ຍັງມີນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບເລື່ອງການອະນຸມັດວົງເງິນທີ່ສູງກວ່າມູນຄ່າຫຼັກຄ້າປະກັນທີ່ປະເມີນອີກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະນັ້ນກໍ່ສາມາດອະທິລາຍຕົວປ່ຽນຕາມໄດ້ເຖິງ 33.46%.

#### 4. ວິພາກຜົນ

ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ໃຊ້ບໍລິການເງິນກູ້ນອກລະບົບສ່ວນແມ່ນຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ມີການສ້າງຄອບຄົວແລ້ວ ໂດຍປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກໃຊ້ເງິນກູ້ນັ້ນໄດ້ແກ່ ຕົວປ່ຽນດ້ານ Covid-19 ແລະ ຕົວປ່ຽນດ້ານນະໂຍບາຍຕ່າງໆຂອງຜູ້ປະກອບການເງິນກູ້ນອກລະບົບ ເຊິ່ງຜົນດັ່ງກ່າວນີ້ຂັດແຍ້ງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Amorrachayawichan (2017) ທີ່ໄດ້ສຶກສາ “ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເກີດໜີ້ນອກລະບົບຂອງປະຊາຊົນໃນເມືອງຊຸມພອນ ປະເທດໄທ” ທີ່ວ່າປັດໄຈທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດໜີ້ນອກລະບົບແມ່ນມາຈາກລາຍໄດ້ບໍ່ພຽງພໍກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາແມ່ນເລື່ອງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ສັງຄົມ. Jinda (2017) ໄດ້ສຶກສາ “ປັດໄຈທີ່ເຮັດໃຫ້ຕັດສິນໃຈກູ້ເງິນນອກລະບົບຂອງປະຊາຊົນທີ່ອາໄສໃນເຂດເທດສະບານລັງສິດ ຈັງຫວັດປະທຸມທານີ ປະເທດໄທ” ຜົນວ່າປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນດ້ານເພດຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກກູ້ເງິນນອກລະບົບແມ່ນບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ຍົກເຫວັ້ນ ອາຍຸ, ລະດັບການສຶກສາ ແລະ ລາຍໄດ້. ສ່ວນອັດຕາດອກເບ້ຍແມ່ນບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕັດສິນໃຈກູ້ເງິນນອກລະບົບເຊັ່ນດຽວກັນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີສາເຫດມາຈາກທີ່ທະນາຄານໃຊ້ເວລາໃນການພິຈາລະນາເອກະສານແລະຂັ້ນຕອນຂອງເງິນກູ້ນັ້ນຊ້າ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ເງິນໄດ້. Thouranonh (2009) ໄດ້ສຶກສາ “ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກໃຊ້ເງິນກູ້ນອກລະບົບຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດທ່າຝີລ້ຽງເມືອງສຸພັນບຸລີ ປະເທດໄທ” ໂດຍການໃຊ້ແບບຈຳລອງໂລ

ຈິສຕິກ. ຜົນການສຶກສາຜົນວ່າ ປັດໄຈດ້ານຄວາມຍືດຍຸ່ນໃນການກູ້ເງິນນອກລະບົບ, ປັດໄຈດ້ານລາຍໄດ້, ປັດໄຈດ້ານຄຸນນະພາບການບໍລິການ, ປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ ແລະ ປັດໄຈດ້ານຄວາມເຊື່ອຖືແຫຼ່ງເງິນກູ້ນອກລະບົບມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກກູ້ເງິນນອກລະບົບ. Meela (2013) ໄດ້ສຶກສາ “ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການເປັນໜີ້ນອກລະບົບຂອງຊາວນາ ໃນຈັງຫວັດຣາຊບຸລີ ປະເທດໄທ” ໂດຍການໃຊ້ສົມຜົນການຖົດຖອຍແບບກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ. ຜົນໄດ້ຮັບຄືລາຍໄດ້ຈາກການຜະລິດ, ແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ ແລະ ຈຳນວນເງິນກູ້ຢືມຈາກແຫຼ່ງເງິນກູ້ນອກລະບົບມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການເປັນໜີ້ນອກລະບົບ. Jansarikij & Sawangdee (2011) ໄດ້ສຶກສາ “ປັດໄຈທີ່ມີຄວາມສຳພັນກັບການເປັນໜີ້ນອກລະບົບຂອງຄົວເຮືອນທີ່ມີອາຊີບກະສິກຳໃນຈັງຫວັດການຈະນະບູຣີ, ປະເທດໄທ” ໂດຍການໃຊ້ Chi-Square ວິເຄາະ, ໂດຍພວກເຂົາໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ບໍ່ພຽງພໍນັ້ນມີຄວາມສຳພັນກັບລາຍໄດ້. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຄວນຫາແນວທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ນອກນັ້ນ, Christos C. Frangos et al., (2012) ໄດ້ວິເຄາະ “ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຂອງລູກຄ້າໃນການກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ” ໂດຍການໃຊ້ແບບສອບຖາມຈຳນວນ 277 ສະບັບເພື່ອສຸມເອົາຜົນລະເມືອງຂອງປະເທດກຣີກ ທີ່ຕັດສິນໃຈກູ້ເງິນຈາກທະນາຄານ ໂດຍການໃຊ້ແບບຈຳລອງ Logistics ແລະ ໃຫ້ຜົນວ່າ ສະຖານະພາບ, ການບໍລິການລູກຄ້າ, ການອອກແບບສະຖານທີ່ບໍລິການ ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈກູ້ຢືມຢ່າງມີໄລຍະສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ໂດຍພວກເຂົາໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳວ່າຜູ້ບໍລິຫານທະນາຄານຄວນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການໃຫ້ສິນເຊື່ອແກ່ບຸກຄົນໂສດ ລວມທັງປ່ຽນນະໂຍບາຍອັດຕາດອກເບ້ຍດ້ວຍການຫຼຸດອັດຕາດອກເບ້ຍລົງສຳລັບສິນເຊື່ອທຸກປະເພດ ໂດຍສະເພາະສິນເຊື່ອເພື່ອທີ່ຢູ່ອາໄສ. Naji Fatah (2018) ໄດ້ວິໄຈກ່ຽວກັບ “ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຂອງລູກຄ້າໃນການກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ” ໂດຍການໃຊ້ແບບຈຳລອງ Logistics. ຜົນການທົດສອບ

ພົບວ່າຄຸນນະພາບການບໍລິການ, ນະໂຍລາຍໃນການກູ້ຢືມ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ສະຖານະພາບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການຕັດສິນໃຈກູ້ຢືມເງິນ.

ຈາກຜົນການສຶກສາເຫັນວ່າມີພຽງຕົວປ່ຽນດຽວທີ່ໄດ້ຜົນລັບຄືກັນກັບການສຶກສາຂອງນັກວິໄຈຫຼາຍທ່ານທີ່ຜ່ານມາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕົວປ່ຽນດ້ານນະໂຍບາຍໃນການປ່ອຍກູ້. ສ່ວນຕົວປ່ຽນດ້ານລາຍໄດ້ ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍແມ່ນບໍ່ມີຄວາມສຳພັນກັບການຕັດສິນໃຈກູ້ເງິນນອກລະບົບ. ສະນັ້ນ, ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງຄົງຈະໄດ້ຮັບການສຶກສາ ແລະ ວິໄຈໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການວິໄຈນັ້ນສາມາດເຫັນຜົນກະທົບໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນຂຶ້ນ ຜູ້ທີ່ຈະສຶກສາໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປຄວນໃຊ້ແບບຈຳລອງ Factor Component Analysis ເພື່ອໃຫ້ເຫັນໄດ້ວ່າໃນກໍລະນີການສຶກສາຂອງປະເທດລາວ ນັ້ນປັດໄຈໃດເປັນຕົວກຳນົດແທ້ (Jöreskog, 1983). ເພາະການໃຊ້ສົມຜົນການຖົດຖອຍແບບກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນນຳເອົາຕົວປ່ຽນມາວິເຄາະຕາມທິດສະດີເດີມທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ດັ່ງນັ້ນ, ມັນຈຶ່ງບໍ່ສາມາດທົດສອບໄດ້ວ່າໃນສະຖານະການບ້ານເຮົາແລ້ວມັນສືບຕໍ່ແນວນັ້ນໄດ້ບໍ່ຫຼື ອາດຈະໃຊ້ແບບຈຳລອງ Logistics ມາວິເຄາະກໍໄດ້ເພື່ອສາມາດເຫັນຜົນຂອງແຕ່ລະປັດໄຈວ່າມີໂອກາດຄວາມເປັນໄປໄດ້ເທົ່າໃດ ເພາະໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະແມ່ນຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງລະດັບຕາມ Likert Scale ສະນັ້ນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈະຮູ້ໄດ້ພຽງແຕ່ວ່າມີຜົນກະທົບ ຫຼື ບໍ່ເທົ່ານັ້ນ.

## 5. ສະຫຼຸບ

ໃນການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ຕໍ່ການເຂົ້າໃຊ້ບໍລິການເງິນກູ້ນອກລະບົບຂອງລູກຄ້າໃນເຂດເທດສະບານ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໂດຍການໃຊ້ສົມຜົນການຖົດຖອຍແບບກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດນັ້ນ ພົບວ່າມີພຽງແຕ່ຕົວປ່ຽນ Covid-19 ແລະ ຕົວປ່ຽນດ້ານນະໂຍບາຍເທົ່ານັ້ນທີ່ມີໄລຍະສຳຄັນທາງສະຖິຕິ. ໂດຍຖ້າສົມມຸດວ່າປັດໄຈອື່ນໆທາກຄົງທີ່ ຖ້າຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ຫາກເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການຕັດສິນໃຈເຂົ້າໃຊ້ບໍລິການເງິນກູ້

ນອກລະບົບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຖ້ານະໂຍບາຍຕ່າງໆຂອງຜູ້ປະກອບຫາກສ້າງແຮງຈູງໃຈເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລູກຄ້າຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປໃຊ້ບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ.

## 6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍປະຕິຍານຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

## 7. ເອກະສານອ້າງອີງ

- Amorrachayawichan. (2017). Factors affecting the occurrence of debt outside the public system of Mueang Chumporn, Chumporn Province. Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University, Vol. 9 No. 1 (January - June) 2017
- Christos C. Frangos et al. (2012). Factors affecting customers' decision for taking out bank loans: A case of Greek customers. Journal of Marketing Research & Case Studies. Vol. 2012 (2012), Article ID 927167, 16 pages.
- Frese, M. (2000). The Psychological strategy process and socio-demographic variables as predictors of success for micro-and small-scale business owners in Zambia, 31-54.
- Jansarikij & Sawangdee. (2011). Factors associating informal debt of the Thai agriculture households in Kanjanaburi. Institute for Population and Social Research, Mahidol University, Nakorn Pathom. 473-481.
- Jinda, T (2017). Factors that make the decision to withdraw money outside the system of people living in Lansit Municipality, Pathum Thani, Thailand. Business Administration Course at Bandit

- University, Finance Department, Bandit University of Business. 281-287.
- Jöreskog, Karl G. (1983). Factor analysis as an errors-in-variables model. *Principals of Modern Psychological Measurement*. Hillsdale: Erlbaum. pp. 185–196.
- Naji Fatah. (2018). Factors affecting customers' decision for taking out bank loans: A case of Sulaymaniyah city commercial. Department of Banking and Finance, Near East University.
- Meela. (2013). Factors affecting the informal debt of farmers in Pak Thao district, Ratchaburi Province. Graduate School, Silpakorn University.
- Michael L. Harris & S. Gibson. (2006). Determining the common problems of early growth of small businesses in Eastern North Carolina. *SAM Advanced Management Journal*, 71(2):39-45.
- Sauser. (2005). Economic development, financial management and ethical leadership. In *leadership challenges for management: Succeeding in Today's Competitive Environment*, edited Ronald R. Sims and Scott A. Quatro, 216-38
- Sekaran, U. (1992). *Research methods for business: A skill-building approach*. Wiley, New York.
- T. Aquilante, F. Di Pace & Riccardo M. Masolo. (2022). Exchange-rate and news: Evidence from the COVID pandemic. *Economics Letters*, Volume 213, April 2022, 110390.
- Thorntonh (2009). Factors that affect people's choice to use non-system loans in Tha Thom Neng District, Suphan Buri District, Thailand. *Majoring in General Business Management*, Sinranakhorn University.
- William I. Sauser. (2005). Ethics in business: Answering the call. *Journal of Business Ethics*, 58 (4):345-357
- World Bank. (2020). Available data and estimates of the impact of the Covid-19 pandemic on global poverty.

#### ຕາຕະລາງ 1: ການທົດສອບ Cronbach Alpha

##### Reliability Statistics

| Cronbach's Alpha | N of Items |
|------------------|------------|
| .797             | 19         |

#### ຕາຕະລາງ 2: ການທົດສອບ Multicollinearity

|     | DIF     | Cov    | SQ     | LP     | Ad     | Y       | IR     | Ed     |
|-----|---------|--------|--------|--------|--------|---------|--------|--------|
| DIF | 1.0000  | 0.5400 | 0.3169 | 0.4218 | 0.5226 | -0.0665 | 0.1713 | 0.1908 |
| Cov | 0.5400  | 1.0000 | 0.5200 | 0.5240 | 0.7859 | 0.1829  | 0.2124 | 0.2565 |
| SQ  | 0.3169  | 0.5200 | 1.0000 | 0.5289 | 0.5717 | 0.2786  | 0.1419 | 0.3508 |
| LP  | 0.4218  | 0.5240 | 0.5289 | 1.0000 | 0.6291 | 0.0415  | 0.1294 | 0.0887 |
| Ad  | 0.5226  | 0.7859 | 0.5717 | 0.6291 | 1.0000 | 0.1716  | 0.2456 | 0.2411 |
| Y   | -0.0665 | 0.1829 | 0.2786 | 0.0415 | 0.1716 | 1.0000  | 0.0556 | 0.2794 |
| IR  | 0.1713  | 0.2124 | 0.1419 | 0.1294 | 0.2456 | 0.0556  | 1.0000 | 0.0870 |
| Ed  | 0.1908  | 0.2565 | 0.3508 | 0.0887 | 0.2411 | 0.2794  | 0.0870 | 1.0000 |